

L'escritor i crític Julià Guillamon fotografiat al costat del ninot que dona la benvinguda a l'orxateria Tio Che del Poblenou, un dels llocs simbòlics del barri

XAVIER CERVERA

les claus

L'AUTOR. Julià Guillamon (Barcelona, 1962) és una de les figures més interessants del sistema literari català. Assagista i crític de *La Vanguardia*, comissari d'exposicions, biògraf i narrador, ha modificat l'òptica de comprensió de la història literària contemporània i la comprensió cultural de la ciutat de Barcelona.

L'OBRA. Juntament amb *El barri de la plata*, Guillamon acaba de publicar l'experimental *Travessar la riera* (Comanegra). És una petita joia on compten tant les seves fotografies com el text i que és l'expressió lírica d'una vivència també present a l'altre llibre: l'impacte del vessament cerebral de la seva dona.

Memòries Julià Guillamon es trasllada al Poblenou de la seva infantesa, en plena transformació amb l'arribada de la immigració i la conversió de tallers en indústries, per explicar la seva història familiar tintada de drama i 'farres' paternes

Luchana, 14

JORDI AMAT

Fa anys, amb Betsabé Garcia, ens va tocar escriure una biografia de Roc Boronat. Havia estat un polític secundari d'Esquerra, president del Sindicat de Cecs de Catalunya que va morir a l'exili mexicà. L'encàrrec el va fer l'ONCE a la Universitat i aquell parell de becaris ho vam entomar sense gaire il·lusió. No sé com vaig localitzar uns

nebots de Boronat. Vivien al Poblenou, el barri de tota la vida de la família. Una tarda em van donar una pila de papers i em van posar un disc que l'oncle els havia enviat des de l'altra banda de món quan ja sabien que mai no es tornarien a retrobar. Mentre l'escollaven, com si per la veu es reconnectessin a les seves arrels, els van espurnejar els ulls. El piset era a tocar del Centre

Comercial de les Glòries, molt a prop del carrer que ara porta el seu nom i que és una de les arteries d'això que en diuen el 22@. Estaven orgullosos que es preservés la seva memòria.

El carrer Roc Boronat abans s'havia dit Luchana. Ho he trobat buscant localitzacions per escriure aquesta ressenya. Quan el 2001 es va fer el canvi de nom, un veí va protestar i el conseller del districte va respondre amb una carta al director justificant la decisió. Qui havia demanat explicacions era Quim Guillamon Mota, el germà del Julià.

Ara que he llegit *El barri de la plata* –és excel·lent, commovedor, potser el seu millor llibre– no m'estranya que se'n dolgués. Amb el canvi a la pell de la ciutat s'esborrava el seu món. Els dos germans, amb els seus pares, van créixer en un pis ubicat al número 14 del vell carrer Luchana. No era només nostàlgia. El nom també era la

cosa. L'espai i la seva gent com a configuradors d'identitat. "En aquells llocs jo era jo". La família i els seus traumes com l'arrel més fonda de la personalitat, com el desafiament per fundar la maduresa.

Aquest és el tema del llibre i no és allò que esperava trobar. Per les fotografies que ha penjat a la xarxa, per alguna entrevista que li he sentit, intuïa que amb el seu barri de la infantesa i joventut Guillamon hauria fet allò que té tant talent per fer: a partir de la seva fascinació per una imatge o un objecte, incrustar-lo a la pàgina i reconstruir un món com si fos un arqueòleg de la contemporaneïtat. I ho fa, esclar. A través de papers de l'Arxiu Municipal, a través de foto-

Aquesta història, tan real i tan dura, només sé llegir-la com la translació a la vida de la postguerra de la faula que és 'La plaça del Diamant' de Mercè Rodoreda

grafies d'època, a través dels seus records o dels de gent amb qui ha parlat, aquí s'explica com es va urbanitzar aquella zona, la reconversió de tallers en indústries, l'aculturització anarquista, l'arribada de la immigració per guanyar-se el pa. Molts eren valencians. "Una gran emigració oblidada". Els Guillamon venien de Toga, un poblet de Castelló on ara a tot estirar hi viuen cent persones. Establert el marc de la història, comença el drama.

El pare, que era un peça –res li agradava tant com els toros, la gresca i, a la fi ho descobririen, l'alcohol–, es va casar amb una bona noia de Gràcia que va conèixer en un ball. Algun dia, sospirava ella quan ja treballava hores i hores, serien una família feliç. L'argument podria semblar d'una novel·la de Rodoreda.

Però és que aquesta història real i tan dura només sé llegir-la com la translació a la vida de la postguerra de la faula que és *La plaça del Diamant* o, en alguna escena inoblidable de decadència domèstica, *Mirall trencat*. Al terrat de l'edifici hi havia una reproducció de les muntanyes de Montserrat. Era una icona del barri, un símbol que a ells més aviat els avergonyia. Del terrat en venien les humitats. Era com la pena que, de tant en tant, com quan el pare arribava destruït a la matinada, s'escolava per les parets. Mai no podrien marxar d'allà mentre el món que els envoltava canviava i ells, ja sense veïns de replà i sols a l'edifici del carrer Luchana. |

Julià Guillamon
El barri de la plata

L'AVENÇ. 230 PÀGINES. 20 EUROS